

Uri Israel Paz, Advocate

LL.B, LL.M.

Ha-human 25 st. Jerusalem

Tel: 072-2150666 פקסי: 072-2150999 סלי: 054-4316485 Cel:

E-mail: uripaz@bezeqint.net דוא"ל:

אורי ישראל פז, עורך דין

מוסמך (תואר שני) במשפטים

רח' האומן 25, ירושלים

כ"ב בסיון, תשע"ה

9.6.2015

- דחוף ביותר! -

בס"ד

לכבוד

האלוף דני עפרוני, הפרקליט הצבאי הראשי

רב-אלוף גדי אייזנקוט, רמטכ"ל

matan74@idf.gov.il

mapa@idf.gov.il דוא"ל:

באמצעות פקסי ודוא"ל

03-5694526

בפקסי: 03-5698296

03-5696706

טל': 03-5691111

מכובדי, שלום רב,

הנדון: ביטול עונשו של החייל שהכניס כריך עם בשר חזיר לבסיס צה"ל

בשם מרשתי, התנועה למדינה יהודית (ע"ר) – גוף של משפטנים הפועלים לחיזוק אופיה היהודי של מדינת ישראל – ובהתייחס לנדון, הנני מתכבד לפנות אליכם בבקשה דחופה כדלקמן:

1. לאחרונה פורסם בכלי התקשורת על ביטול עונשו של החייל שהכניס כריך עם בשר חזיר לבסיס צה"ל במחנה משואה. מהודעת דובר צה"ל עולה כי "בשורה התחתונה, טעינו", כלשונו, "בצה"ל נמשיך לשמור על כשרות מחד, אך לא נחטט בכריך של חייל מאידך... העונש שניתן לחייל בוטל והוא ישוחרר לבית יחד עם חבריו לקורס מ"כים".

2. כבר התקבלו בלשכותיכם פניות מסגן שר הביטחון, הרב אליהו בן דהן, ומחבר הכנסת בצלאל סמוטריץ' במחאה על התנהלותכם בפרשה שבנדון. כך, סגן שר הביטחון תקף במכתבו אליכם את היחס הסלחני של צה"ל לעבירת הכשרות החמורה, וקבע כי הדבר מהווה "מדרון חלקלק" שיביא לזלזול בפקודות הצבא. "העניין פה הוא עניין של זהות", אמר סגן שר הביטחון בהתייחסות ראשונה לפרשה לאתר Ynet (4.6.2015), "צה"ל הוא צבא מדינת ישראל, המדינה היהודית היחידה בעולם. פקודות צה"ל ברורות וקובעות שבצבא העם היהודי אוכלים אוכל כשר, חיילים חילוניים, דתיים מסורתיים וחרדים".

3. סגן שר הביטחון הוסיף והזכיר כי "הפרת פקודות צה"ל, כמו בכל נושא אחר, נושאת עימה עונש – והעונש ניתן על פי שיקול דעתו של המפקד", וקבע כי "על מפקדיו הבכירים לגבות". לדבריו, "היום מזלזלים בפקודות צה"ל מסוג מסוים – ומחר מסוג אחר. אסור להסכים לכל סוג שהוא של זלזול בפקודה". לשיטתו, הקפדה על כללי הכשרות בבסיסי צה"ל היא חלק מהפעולות שנוקטת מדינת ישראל כדי לחזק את זהותה היהודית, ולהגן על אופי מוסדותיה – "וכך נמשיך לעשות".

4. ואילו חבר הכנסת סמוטריץ' פנה אליכם בדרישה לבטל את ההתערבות בהחלטת המג"ד ולהשיב את העונש שהושת על החייל על כנו. במכתבו, תקף חה"כ סמוטריץ' את התנהלות הרמטכ"ל ואת תגובת

דובר צה"ל בפרשה. "נדהמתי לשמוע על התנהלותך בפרשייה במסגרתה התערבת בצעד נדיר בהחלטות פיקודיות בעקבות רעש תקשורתי של כתבת קול ישראל", פתח סמוטריץ'.

5. "קריסה תלת-שלבית של המערכת הנורמטיבית הצבאית, החל בכניעה של אלוף הפיקוד ללחץ התקשורתי בהמתקת העונש, המשיך כך – הרמטכ"ל, שאף הורית על ביטול מוחלט של העונש, והגדיל לעשות דובר צה"ל בהודעה פופוליסטית לפיה 'אין לנו כוונה לחטט בכריכיהם של חיילי צה"ל'. איזה מסר אתה בדיוק מבקש להעביר בהתנהלותך זו לחיילי צה"ל? שפקודות שלא עולות בקנה אחד עם האופנה הרווחת אצל כרמלה מנשה – לא צריך לקיים? שמותר לעגל פינות בנושא כשרות בצה"ל? שחיילים שומרי תורה ומצוות אינם רצויים בצה"ל?", תהה תה"כ סמוטריץ'.

6. ואכן, נראה כי התנהלותכם בפרשה מעלה תמיהות רבות, בפרט לאור פקודות המטכ"ל, ובראשם פקודת מאכל כשר לחיילים, תשי"ט-1948, הקובעת כך –

מועצת המדינה הזמנית מחוקקת בזה לאמור:

1. לכל החיילים היהודים בצבא-הגנה לישראל יש להבטיח מאכל כשר.
2. שר הבטחון ושר הדתות ממונים על ביצוע פקודה זו.
3. תקפה של פקודה זו הוא מיום ט"ז בחשון תש"ס (18 בנובמבר 1948).
4. פקודה זו תיקרא בשם "פקודת מאכל כשר לחיילים, תשי"ט-1948".

בבסחת מאכל כשר

ביצוע

תוקף הפקודה

שם

7. על פקודת מאכל כשר לחיילים חתומים ראש הממשלה דאז, דוד בן גוריון, וכן שר המשפטים פליכס רוזנבליט, ושר הדתות הרב יהודה ליב הכהן פישמן. מיותר לציין כי פקודה זו שרירה וקיימת, כלומר מחייבת מבחינה משפטית, עד עצם היום.

8. לימים, הותקנו פקודות מטכ"ל בסוגיית הכשרות בצה"ל, וכך פקודת המטכ"ל 34.0101 קובעת כי –

1. המזון המסופק לצבא יהיה כשר.
2. מזון נחשב לכשר, אם הוא אינו אסור עפ"י תורת ישראל.
3. הרבנות הצבאית תקבע את סוגי המזון, שאין לספקם ליחידות הצבא מטעמי כשרות.
4. בשר, נקניק, דגים וכל סוגי שומן הנוצרים לצבא טעונים הכשר מוקדם מטעם הרבנות הצבאית או האזרחית, לפני חלוקתם ליחידות.
5. אוכל, המוגש ע"י מוסדות אזרחיים במחנות צה"ל, יהיה כשר ויעמוד תחת פיקוח הרבנות הצבאית.

9. פקודת מטכ"ל זו מטרתה לשמור על הכשרות בצה"ל, כמו גם פקודות מטכ"ל 34.0102 ("כשרות: עובדי מטבח"), 34.0103 ("יתקנות הכשרות במטבחים צבאיים") ובפרט פקודת מטכ"ל 34.0205 ("יתקנון הכשרות לפסח") הקובעת איסור מפורש לשמור על הלכות הכשרות בבסיסי צה"ל: "1. בכל ימי הפסח

אין להשתמש ואין להכניס ליחידות צה"ל ולמתקני חומר שהוא חמץ או המכיל תערובת חמץ. יש להטמין חמץ שנשאר ביחידות מלפני הפסח עד לאחר החג. סעיף זה חל גם על אזרחים הנכנסים למחנות צה"ל ולמתקניו.

10. כזכור, בשנת 2007 התעורר דיון ער בעיתון "במחנה" (12.1.2007, ובעקבותיו בעיתון "ידיעות אחרונות") סביב השאלה: האם מותר להכניס מזון שאינו כשר לבסיסי צה"ל? התשובה המדהימה שניתנה היתה כי אין פקודה האוסרת על אכילת מזון לא-כשר בבסיסים. בעקבות הפרסומים, ביום 17.1.2007 נערך דיון במליאת הכנסת (ראו באתר הכנסת פרוטוקול הישיבה ה-86 של הכנסת ה-17), ולקראת הדיון בכנסת הורה הרב הראשי לצה"ל על שינוי פקודת המטכ"ל בנושא.

11. יצוין כי באותה הפרשה הבהיר סגן שר הביטחון אפרים סנה בדיון בכנסת כי "בהתאם לפקודות הצבא בעניין תקנות הכשרות במטבחים צבאיים, חל איסור להכניס מזון טרף המיועד לאכילת אדם לבסיסי צה"ל ולא רק למטבחים. זה לפי פקודות הצבא. לצערנו, בתגובת דוברת צה"ל שפורסמה בתקשורת חלה טעות, וההבהרה פורסמה היום בעניין הזה". מהפרשה כיום נראה שהלקחים לא הופקו בדו"צ).

12. ואכן, סעיף 13 לפקודת מטכ"ל מסי' 34.0103 ("תקנון הכשרות במטבחים צבאיים") מורה במפורש –

"אין לספק בשר ומוצריו לחיילי צה"ל במחנות או בשדה שלא באמצעות מקורות האספקה של צה"ל, כגון: מרכז מזון, שקם, האגודה למען החייל, העומדים תחת פיקוח הרבנות הצבאית הראשית. אין להכניס למיתקני צה"ל מזון טרף המיועד לאכילת אדם".

13. וכך הבהיר סגן שר הביטחון אפרים סנה בדיון בכנסת שכאמור נערך ב-17 לינואר 2007: "הרב הצבאי הראשי הנחה לרענן את פקודות הכשרות לסגלי הרבנות ולחיילי צה"ל ומפקדיו בעניין הכשרות בבסיסי צה"ל. סיכומם של דברים: אין להכניס למחנות צה"ל מזון לא-כשר. זה המצב לאשורו וכך הובהר... מישהו שאל שאלה בעיתון 'במחנה' וקיבל תשובה שגויה. השגיאה תוקנה. במחנות צה"ל מקפידים על הדבר הזה ולכן יש משגיחי כשרות. ניתנה הוראה לרענן את ההוראות והנהלים. מי שמכניס מזון לא-כשר לבסיסי הצבא, חל עליו החוק הצבאי והוא נענש".

14. כידוע, החובה לציית לפקודות מטכ"ל אלה, כלומר הסנקציה בגין הפרתן, מעוגנת בסעיף 133(א) לחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955, בנפרד מן החובה לציית לפקודות אישיות שניתנות לחייל על ידי מפקדו, וגוברות תמיד, מנקודת מבטו של הפקוד, על פקודות כלליות. ובענייננו, מפקדו של החייל החליט להענישו, אך ההחלטה כאמור בוטלה בצעד פופוליסטי בלתי ראוי על ידי הרמטכ"ל – חרף העובדה כי

Uri Israel Paz, Advocate

אורי ישראל פז, עורך דין

LL.B, LL.M.

מוסמך (תואר שני) במשפטים

Ha-human 25 st. Jerusalem

רח' האומן 25, ירושלים

טל': 072-2150666 פקסי: 072-2150999 סל': 054-4316485 Cel:

דוא"ל: uripaz@bezeqint.net E-mail:

מדובר בהתערבות פסולה מבחינה מינהלית ו/או פיקודית בהחלטה (שהיא מעין-שיפוטית) אשר בוטלה בלי לקרוא למג"ד ולמח"ט של החייל לבירורים, ובשעה ששניהם עומדים על נכונות החלטתם.

15. הן פקודת מאכל כשר לחיילים והן פקודות המטכ"ל נועדו בתכליתן לשמור על הכשרות בתוך מוסדות צבא ההגנה לישראל, כביטוי להיותה של מדינת ישראל מדינה יהודית ודמוקרטית, ותוך הימנעות מפגיעה ברגשות הדת של החיילים היהודים שומרי הכשרות – שכן הכשרות היא מיסודות הדת היהודית (ראו: פרופ' יצחק זמיר, **הסמכות המינהלית**, כרך א', מהדורה שנייה מורחבת, התש"ע-2010, עמ' 60, הערת שוליים 5).

16. יודגש כי אין כאן סוגיה שבדת בלבד, אלא מדובר בסוגיה ציבורית ולאומית. אסור לאכול מאכלי "דבר אחר" בפרהסיה בתוך מוסד ממוסדות מדינת ישראל, וצה"ל מהווה מוסד ייצוגי המקדש את ערכי כור ההיתוך הישראלי. לכל עם ועם יש מסורת של השקפות, אמונות, מנהגים – השומרת עליו, זהו צביונו של עם הנותן לו קיום. זקוק צבא ההגנה לישראל לחותם יהודי מיוחד זה של הכשרות.

17. הכלל הוא כי "כולם שווים בפני החוק": חוקי הצבא צריכים לחול על כלל החיילים, ומי שמשרת בצה"ל צריך להקפיד על כללי המטכ"ל באופן שוויוני. ניתן להכניס בקלות אוכל לא-כשר שהוכנס לבסיס גם לתוך חדר האוכל הכשר בצה"ל. כולנו יודעים באיזו חופשיות החיילים מסתובבים בין החדרים ובין חדר האוכל הצבאי, וחיילים שמקפידים וסומכים על שמירת הכשרות בצבא עלולים להיכשל בכך.

18. לנוכח הנסיבות המתוארות לעיל, **אבקשכם להפעיל את סמכויותיכם כדין ולבטל את ההחלטה אשר ביטלה כעת את עונשו של החייל שהכניס מאכל לא כשר בעליל (חזיר) לבסיס הצבאי, להענישו בהתאם לשורת הדין ולפרסם לכלי התקשורת הבהרות כנדרש מפקודות המטכ"ל (כפי שצוטטו לעיל).**

19. אודה על התייחסותכם וטיפולכם, **בהקדם האפשרי וללא דיחוי**, בהתאם לסמכויות שבחוק – על מנת לייתר נקיטה בהליכים משפטיים העומדים לרשותה ולזכותה של מרשתי.

בכבוד רב ובברכה,

אורי ישראל פז, עו"ד

העתקים:

- שר הדתות, **דוד אזולאי**, כממונה על ביצוע פקודת מאכל כשר לחיילים, dazulay@knesset.gov.il
- שר הביטחון, **משה (בוגי) יעלון**, כממונה על ביצוע פקודת מאכל כשר לחיילים, mytelon@knesset.gov.il
- הרב הראשי של צה"ל, **תת-אלוף רפי פרץ**, טל': 03-5695177, בפקסי: 03-5692027, דוא"ל: lawr@maif.df.il
- דובר צה"ל, **תת-אלוף מוטי אלמוז**, בדוא"ל: mokedotz@gmail.com, ובפקסי 03-5698222
- חברי ועדת החוץ והביטחון של הכנסת, בדוא"ל

